

## Oponentský posudek k disertační práci

<b>Jméno a příjmení studenta</b>	Mgr. Jana Bébarová
<b>Studijní program</b>	Výtvarná umění
<b>Obor</b>	Multimédia a design
<b>Název disertační práce</b>	Filmový autor Miro Remo
<b>Autor posudku</b>	Prof. PhDr. Martin Ciel PhD

Text dizertačnej práce Jany Bébarovej sa v ôsmych kapitolách (plus prílohy) zaoberá dokumentárnou tvorbou Mira Rema, čo je už samo o sebe aktuálne vzhľadom na to, že Remo je jedným z najpozoruhodnejších súčasných dokumentaristov, najpozoruhodnejších preto, lebo či už divácka alebo mediálna reflexia jeho filmov je nadmieru rozporuplná. Jeho dokumentárne reprezentácie proste vyvolávajú radikálne kontraverzné ohlasy. Autorka však nie je v žiadnom prípade jeho nekritickou obhajkyňou a ani negativizujúcou kritičkou. Jeho tvorbu popisuje vždy a za každú cenu v kontexte, v širších súvislostiach, v intenciách semiopragmatického prístupu. To je podľa môjho názoru jedným zo zásadných pozitív tejto práce: dôraz na kontext 1/dôsledný popis zámeru autorov 2/analýza diel 3/ich porovnanie s inými, tematicky príbuznými dielami a následne 4/komentovaný prehľad festivalových, diváckych, mediálnych a kritických ohlasov. Pretože film je semiotické zoskupenie audiovizuálnych obrazov podľa sekvenčného dispozitívu, zakladá očakávania, univerzum predpokladov. Ich koncový stav však nie je určený, nie je daný. Existuje viacero možností, alternatív. A semiotika podľa udalosti nie je s predvádzanou udalosťou identická, ale s celým kognitívnym pozadím recepcie. Mimochodom, ďalším z pozitív je práve spomenutá analýza jednotlivých filmových diel. Tu je autorka naozaj konzekventná. Jej rozборы formálnych stratégií a naratívnych postupov sú mimoriadne presné. Dokazuje svoju zručnosť a zároveň si pripravuje pôdu na to, aby následne mohla prejsť k popisu charakteristík autorského štýlu a rukopisu Mira Rema: observácia pri nakrúcaní/modelovanie v strižni, akcent na emócie a následná emočná intenzifikácia vybudovaná na princípe audiovizuálneho kontrastu. Zmapovanie tém, formálnych postupov a autorských výpovedí z toho vyplývajúcich pri jednotlivých filmoch je dostatočne precízne na to, aby sa text práce dal označiť za originálny. Zároveň spĺňa svoj proklamovaný cieľ: prispieť do akademickej diskusie o slovenskom a českom dokumentárnom filme všeobecne a urobiť to pomocou kontextuálnej analýzy Removej tvorby, ktorej nebol doteraz venovaný žiaden ucelený filmologický výskum.

Text dizertačnej práce sa tak stáva prínosom a inšpiráciou pre uvažovanie nad dokumentárnou tvorbou a jej hranicami, ktoré sú čoraz viac priepustnejšie a radikálne sa redefinujú. V tejto súvislosti upozorňujem na podkapitoly 4.4. Hrané prvky vs. dokument a 4.5 Filmové „atrakcie“ vs. etika, v ktorých autorka vyššie uvedenú fluidnosť chápe ako intelektuálny koncept veľmi presne vymedzený súčasnou praxou, konkrétnymi príkladmi z Remových filmov, citátni z Remových rozhovorov a argumentami Martina Palúcha, ktorý sa touto problematikou dlhoročne teoreticky zaoberá.

Zvolená analyticko – komparatívna metóda sa mi zdá pre tento typ výskumu vhodná, nejde totiž o žiaden portrét filmára, ale o autentickú štúdiu filmov. Celá koncepcia delenia na kapitoly a podkapitoly je jasná a prehľadná, posledná kapitola (8.) je zároveň Záverom, v ktorom sa podarilo zhrnúť výsledky výskumu bez toho, aby sa autorka opakovala.

Autorka zároveň vo svojom texte preukázala akademické kompetencie, aj formálne. Koniec koncov jej akademické zručnosti a kvality sa dajú odvodiť už z doterajšej publikačnej činnosti. Jana Bébarová má evidentne vlasný názor a dokáže pracovať nielen s citáciami, ale v prvom rade s argumentmi. V tomto texte dizertačnej práce jej názor ustupuje do pozadia. Vždy tam síce je, ale v diskkrétnej rovine. To preto, lebo s rešpektom, možno až priveľkým, neustále pracuje s vybranými útržkami rozhovorov, vyjadrení, recenzií, ohlasov a skladá z nich dokumentárnu, v prípade kapitoly o Cooltúre a Richardovi Mullerovi skoro až detektívnu skladačku, ktorá má zmysel. A zároveň sa podieľa na rozvoji čoraz zaujímavejšej oblasti audiovizuálnych štúdií v slovensko – českom kontexte. K predloženému textu nemám žiadne závažnejšie pripomienky.

Prácu doporučujem k obhajobe.

V Bratislave, september 2023

Martin Ciel